

Korytarz komunikacyjny S3 na terenie Dolnego Śląska

I Polskie Forum Tunelowe
Wrocław, 23 stycznia 2019 r.

S-3 zadanie IV, 02.08.2018r.

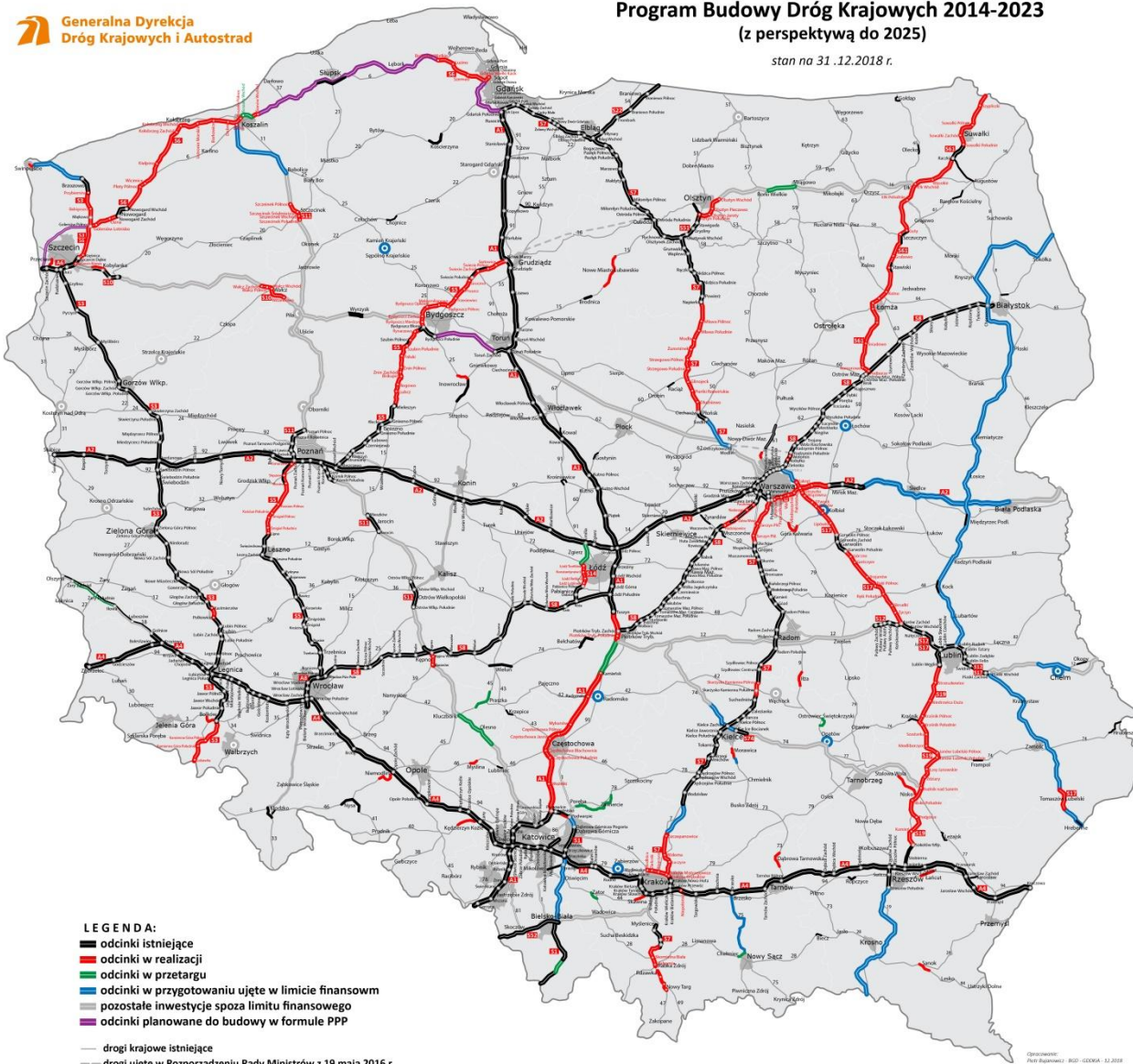

Rok 2018 w GDDKiA

Program Budowy Dróg Krajowych 2014-2023 (z perspektywą do 2025)

stan na 31.12.2018 r.

LEGENDA:

- odcinki istniejące
- odcinki w realizacji
- odcinki w przetargu
- odcinki w przygotowaniu ujęte w limicie finansowm
- pozostałe inwestycje spoza limitu finansowego
- odcinki planowane do budowy w formule PPP

- drogi krajowe istniejące
- drogi ujęte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 19 maja 2016 r.

W 2018 r. GDDKiA udostępniła do ruchu **321,4 km** nowych dróg, z czego ok. **80 km** dróg na Dolnym Śląsku, tj. :

- S3 na odcinku Lubin Północ-Bolków o długości ok. 70 km
- Obwodnica Kłodzka o długości ok. 9,5 km

W 2018 roku GDDKiA podpisała **41 umów** na łącznie **535,4 km**, z czego na Dolnym Śląsku dwie umowy:

- S3 w. Bolków - w. Kamienna Góra Północ o dł. ok. 16,2 km
- S3 w. Kamienna Góra Północ-w. Lubawka(gr. Państwa) o dł. ok. 15,3 km

Istniejąca sieć dróg krajowych pod zarządem GDDKiA Oddział Wrocław

Istniejąca sieć dróg - stan na 31 grudnia 2018 r.

- A – 1638, 5 km
- S – 2092, 2 km
- GP+G - 17 650 km

Z czego pod zarządem GDDKiA Oddział Wrocław:

- A – 222,3 km – tj. 13,6 % długości A w kraju
- S – 194,9 km – tj. 9,3 % długości S w kraju
- GP+G – 910,2 km – tj. 6,5 % długości GP+G w kraju

GDDKiA Oddział Wrocław ma w swoim zarządzie ponad **1327 km** dróg krajowych – tj. 7,5 % długości DK w kraju.

Inwestycje zakończone i na ukończeniu w obecnej perspektywie – Dolny Śląsk PBDK 2014 – 2023

**S3 w. Nowa Sól - w. Kaźmierzów
Realizowany przez Oddział GDDKiA
w Zielonej Górze**

Realizacja: 2014 – 2018

Całkowity koszt projektu: ok. 989,1 mln zł
Dofinansowanie z UE: 670,8 mln zł

**S3 w. Lubin Płn. – w. Legnica Pd.
(łącznie z odc. w. Kaźmierzów –
w. Lubin Płn.)**

Realizacja: 2014-2018

Całkowity koszt projektu ok. 1,6 mld zł
Dofinansowanie z UE: ok. 992 mln zł

**S3 w. Legnica Południe- Lubawka
(gr. państwa)**

Realizacja 2014-2023

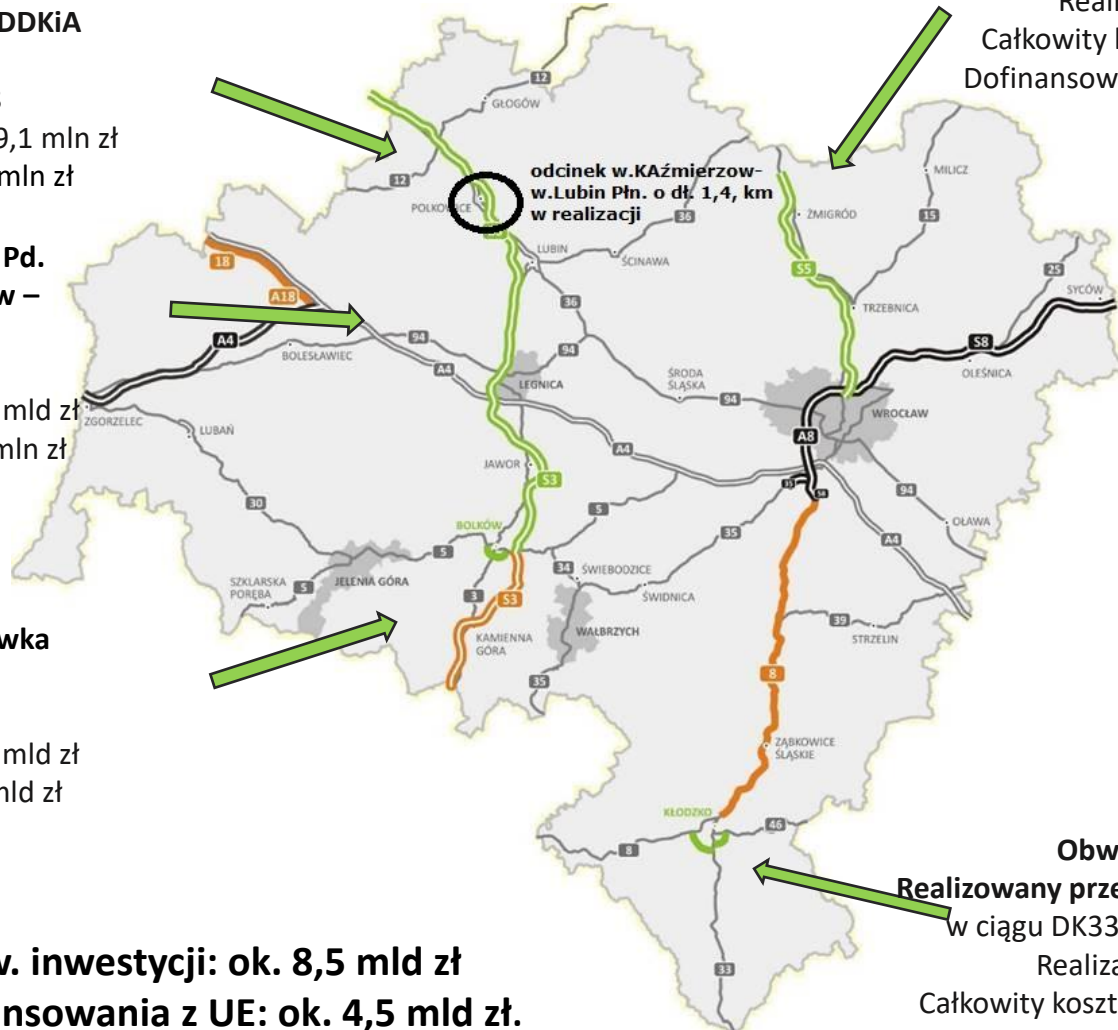
Całkowity koszt projektu ok. 3,9 mld zł
Dofinansowanie z UE: ok. 1,8 mld zł

**łącna wartość ww. inwestycji: ok. 8,5 mld zł
łącna wartość dofinansowania z UE: ok. 4,5 mld zł.**

S5 w. Korzeńsko – w. Wrocław Północ

Realizacja: 2014 – 2017

Całkowity koszt projektu: 1,8 mld zł
Dofinansowania z UE: ok. 911,1 mln zł

**Obwodnica Kłodzka
Realizowany przez Oddział GDDKiA w Opolu**

W ciągu DK33 wraz z łącznikiem DK46

Realizacja: 2015 – 2018

Całkowity koszt projektu: ok. 245,5 mln zł
Dofinansowanie z UE: ok. 168,6 mln zł

Inwestycje zakończone w obecnej perspektywie – Dolny Śląsk PBDK 2014 – 2023

S5 w. Wrocław Płn.

Zadanie IV, 02.08.2018 r.

S3 okolice Lubina

S3 w. Legnica Płn.

S3 wiadukt WD3

Obwodnica Kłodzka

Zadanie V, 07.08.2018 r.

Zadanie IV, 02.08.2018 r.

Budowa drogi ekspresowej S3

Droga ekspresowa S3 to element Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego CETC (Central European Transport Corridor), jest fragmentem europejskiej **trasy E65** o łącznej długości ok. **3950 km** i docelowo połączy miasto Malmö w Szwecji z miejscowością Chania w Grecji.

Budowa drogi ekspresowej S3

Droga S3 docelowo będzie miała długość **508,3 km** i będzie przebiegać południkowo od zespołu portów morskich Szczecin – Świnoujście na północy, do południowej granicy Polski w Lubawce i połączy się z autostradami A6 k. Szczecina, A2 k. Świebodzina i A4 k. Legnicy.

Dotychczas oddano do ruchu **381,3 km** drogi ekspresowej S3.
Aktualnie w realizacji jest **77,3 km**,
w przygotowaniu jest **34,5 km**.
Na terenie Dolnego Śląska S3 będzie miała **135 km** długości.

Stan na 31.12.2018r

Budowa drogi ekspresowej S3 w. Nowa Sól – w. Legnica Płd.

 Generalna Dyrekcja
Dróg Krajowych i Autostrad
Oddział we Wrocławiu

Droga S3 na odcinku w. Nowa Sól-w. Legnica Płd.
liczy ponad **81 km**.
Realizacja podzielona była na 5 zadań.

Parametry techniczne:

- klasa techniczna: **S**
- przekrój dwujezdniowy: **2x2** pasy ruchu oraz pas awaryjny, z rezerwą terenu pod trzeci pas ruchu w pasie dzielącym szerokości 12m
- Pomiędzy w. Lubin Płn a w. Polkowice układ docelowy 2x3 pasy ruchu+pas awaryjny
- obciążenie nawierzchni **115 kN/oś**

Wartość Zadań to ponad 1,6 mld zł.
Dofinansowanie z UE wynosi ok. 992 mln zł

Zadanie IV, 02.08.2018 r.

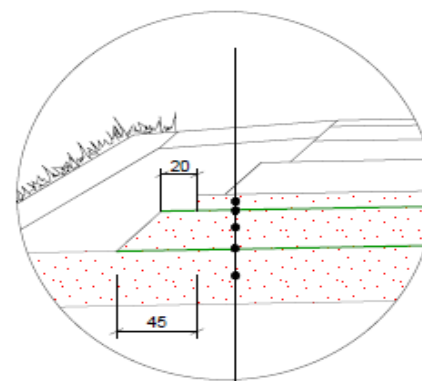

S3 - szkody górnicze i zabezpieczenie konstrukcji nawierzchni przed oddziaływaniem terenów górniczych

Fragmenty zadania III i IV na długości około 19 km przebiegają przez tereny oddziaływania górniczego KGHM.

Zabezpieczono przed oddziaływaniem terenów górniczych:

- około 6 km drogi ekspresowej o przekroju 2 x 3 pasy ruchu + pas awaryjny
- około 13 km drogi ekspresowej o przekroju 2 x 2 pasy ruchu + pas awaryjny.

warstwa technologiczna z mieszanki niezwiązanej 0/31,5 z kruszywem C90/3 – CBRz 40%

georuszt o sztywnych węzłach, o sztywności w zakresie odkształceń 0 – 2 % nie mniejszej niż ok. 500 kN/m

mieszanka niezwiązana 0/31,5 z kruszywem C90/3

georuszt o sztywnych węzłach, o sztywności w zakresie odkształceń 0 – 2 % nie mniejszej niż ok. 500 kN/m

warstwa poślizgowa z piasku średniego

Jako zabezpieczenie profilaktyczne konstrukcji nawierzchni uwzględniające wpływ eksploatacji górniczej KGHM wykonano geomaterace. Ogólna konstrukcja geomateraca na szkodach górniczych składa się z zagęszczonej warstwy mieszanki niezwiązanej 0/31,5 z kruszywem C_{90/3}, zbrojonej górną i dolną georusztem, rozłożonej na warstwie poślizgowej – warstwa 35 cm piasku średniego. Nad warstwą materaca zastosowano warstwę technologiczną grubości 10 cm z mieszanki niezwiązanej z kruszywem C_{90/3}.

Zabezpieczenie obiektów inżynierskich S3 przed oddziaływaniem terenów górniczych

28 obiektów inżynierskich, jedno i wieloprzęsłowych, znajduje się w strefie oddziaływania kategorii górniczych I - III.

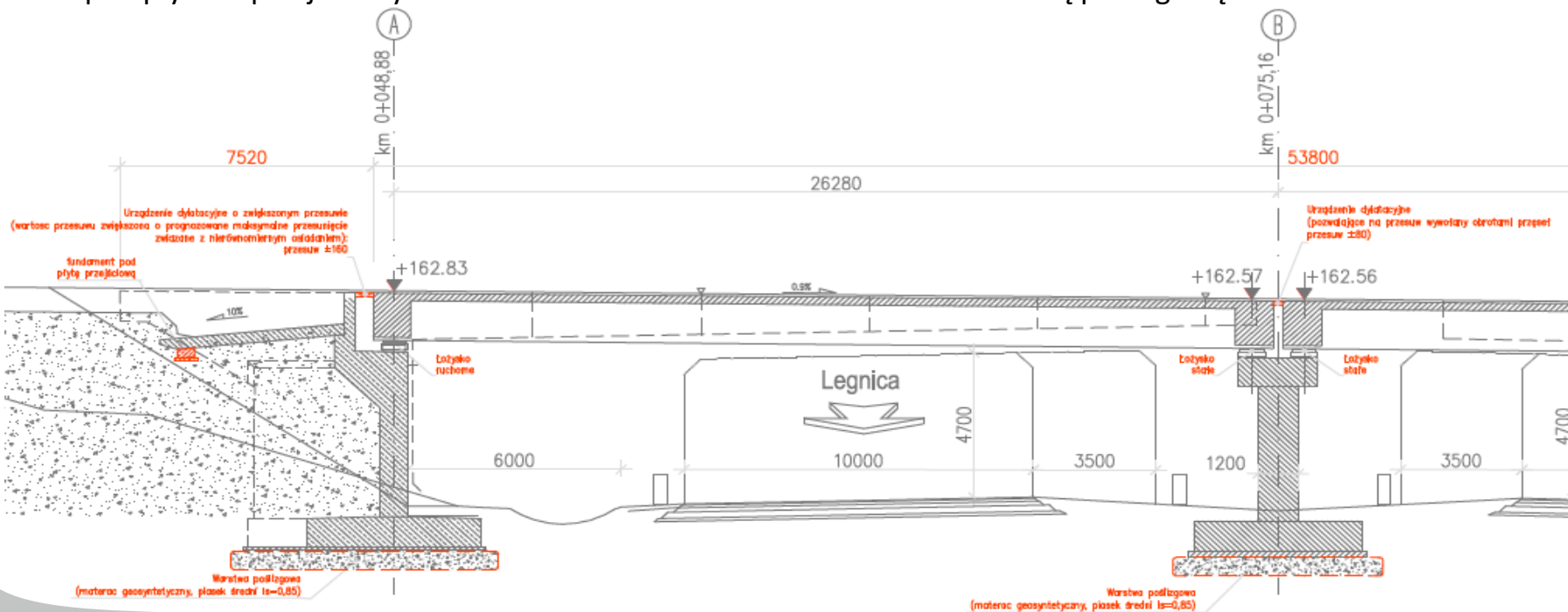
16 obiektów inżynierskich w kategorii górniczej I,

4 obiekty inżynierskie w kategorii górniczej II

8 obiektów inżynierskich w kategorii górniczej III.

Zastosowano następujące zabezpieczenia profilaktyczne na wpływ górnicze:

- urządzenia dylatacyjne o zwiększonym przesuwie uwzględniającym prognozowane parametry wpływów eksploatacji górniczej;
- łożyska uwzględniające zwiększone przemieszczenia z tytułu wpływów górniczych;
- materac geosyntetyczny pod fundamentem podpór;
- pod płytami przejściowymi żelbetowe belki fundamentowe wraz z warstwą poślizgową

Zabezpieczenie obiektów inżynierskich S3 przed oddziaływaniem terenów górniczych

Droga ekspresowa S3 w. Legnica Płd.– w. Bolków

Droga S3 na odcinku w. Legnica Płd. – w. Bolków liczy ok. **36 km**. Realizacja podzielona była na 2 zadania.

Parametry techniczne:

- klasa techniczna: **S**
- przekrój dwujezdniowy: **2x2** pasy ruchu oraz pas awaryjny, bez rezerwy terenu pod trzeci pas ruchu
- obciążenie nawierzchni **115 kN/oś**

Wartość Zadań to ponad 620 mln zł.
Dofinansowanie z UE wynosi ponad 1,8 mld zł (od Legnicy do Lubawki (gr. Państwa)).

Droga ekspresowa S3 w. Legnica Płd.– w. Bolków

Ochrona środowiska

Archeologia

40 par Jaskótek Brzegówek założyło swoje gniazda w piaszczystych skarpach na odcinku S3 od Legnicy do Jawora.

- Wykonawca w rejonie stwierdzonego gniazdowania Jaskółki Brzegówki musiał wstrzymać prowadzenie Robót i ograniczył ruch technologiczny na kilka tygodni. Miejsca gniazdowania i strefy ochronne zostały wygradzone i zabezpieczone.
- Po opuszczeniu gniazd wykonawca mógł przystąpić do likwidacji siedlisk, zgodnie z zezwoleniem otrzymanym od RDOŚ. Potwierdzono również kolejną próbę gniazdowania Jaskótek Brzegówek. W tym przypadku Wykonawca również zabezpieczył i wygradził miejsce gniazdowania, wstrzymał prowadzenie Robót i ograniczył ruch pojazdów. W związku z samoistnym osunięciem się skarpy, próby gniazdowania ustały, po czym Wykonawca mógł kontynuować prowadzenie prac.

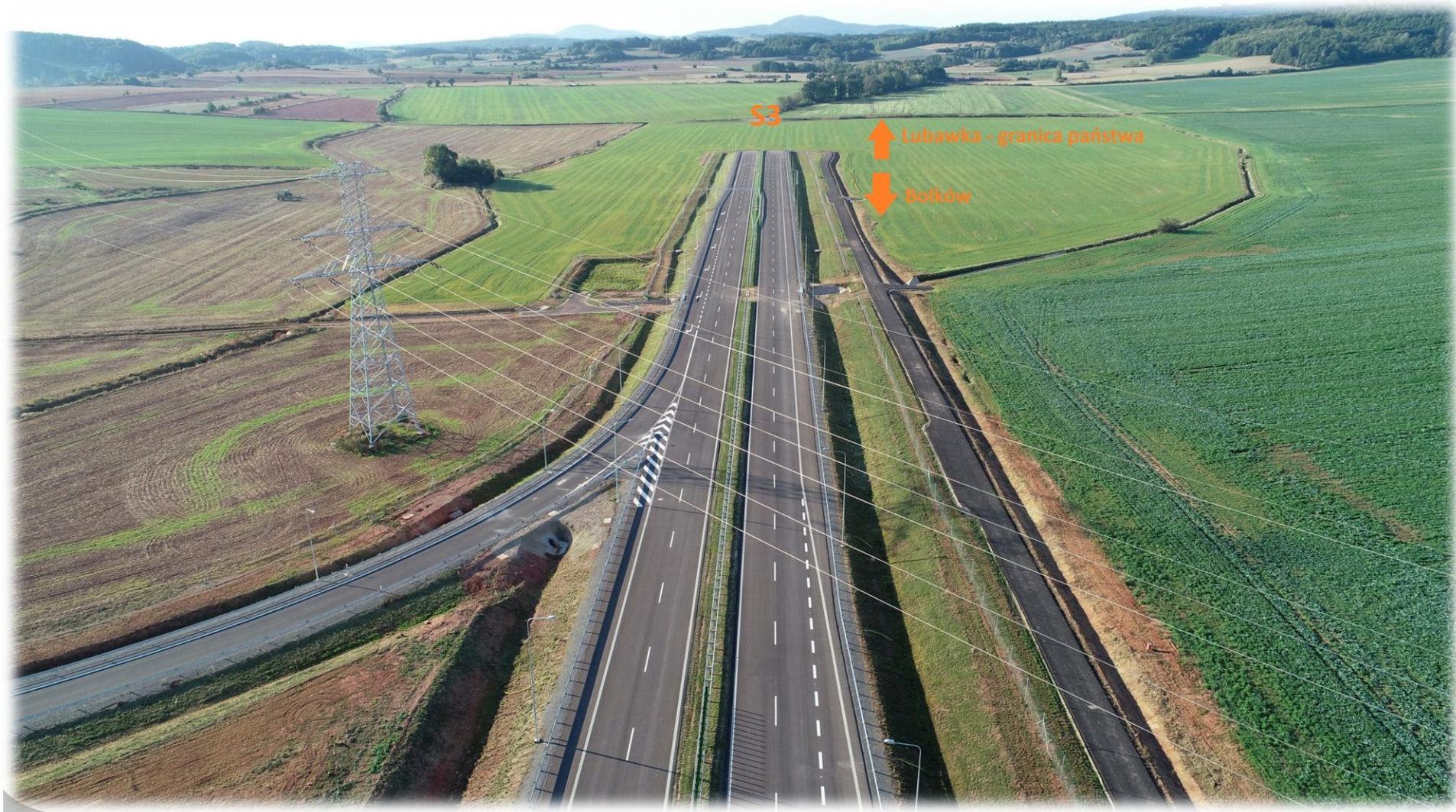

W trakcie badań archeologicznych, odkryto jedno z nielicznych, tak bogatych stanowisk - cmentarzysko ludności kultury łużyckiej. Podczas badań odkryto:

- około **650** zespołów grobowych, datowanych wstępnie na okres kultury łużyckiej od 1800 p.n.e. do 600 p.n.e.
- ponad **1700** naczyń ceramicznych oraz liczne przedmioty brązowe i żelazne.
- do najciekawszych znalezisk należy **brązowy czekan** – rodzaj broni, będącej oznaką statusu społecznego pochowanej osoby, odnaleziony w zespole grobowym wraz z trzema szpilami tarczowatymi.
- liczne ozdoby w postaci brązowych i żelaznych szpil, bransolet, naszyjników oraz przedmioty codziennego użytku jak noże, osetki, sierpy, zbiór ceramiki malowanej z symbolami w postaci trójkątów i gałązek

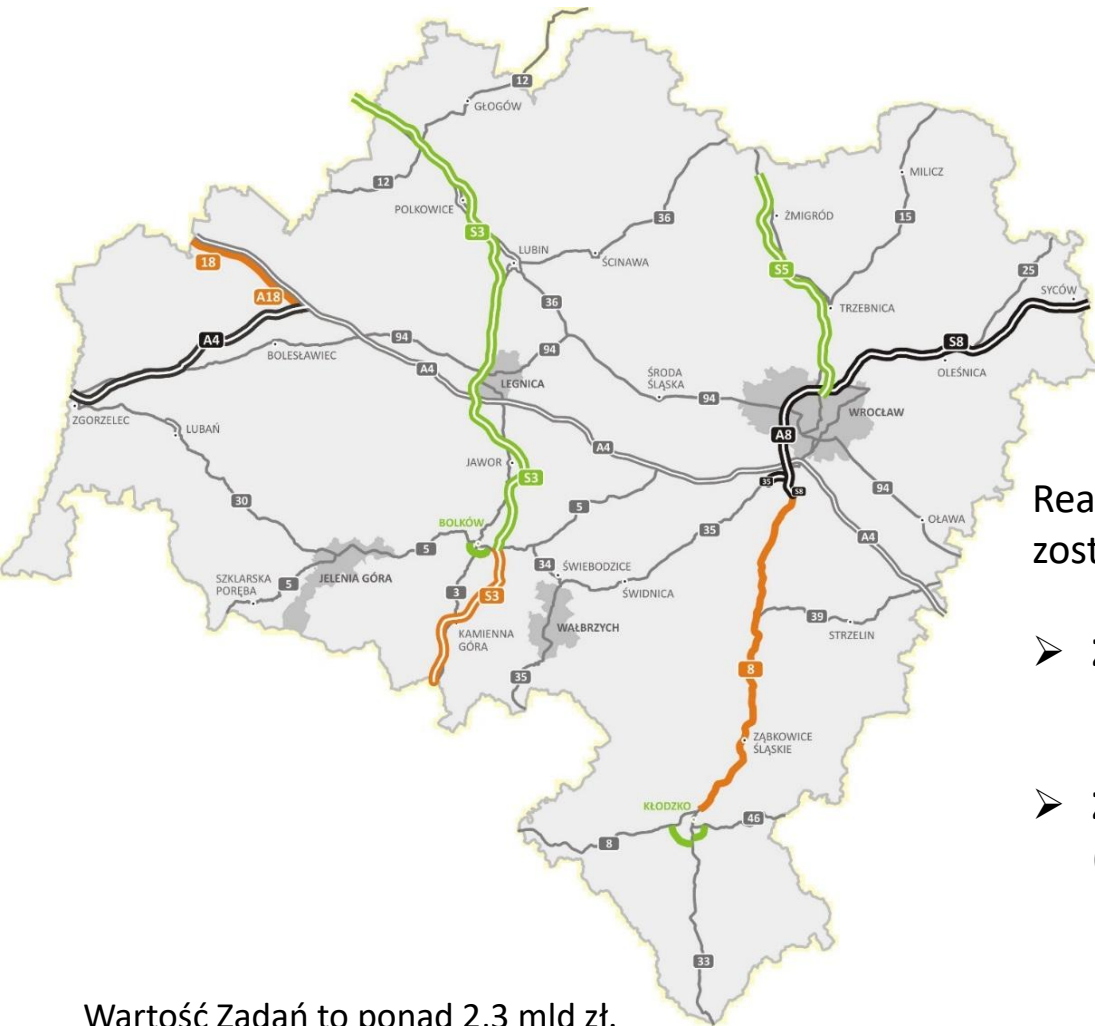

Widok na początek odcinka Bolków-Lubawka-granica państwa

Budowa drogi ekspresowej S3 w. Bolków - Lubawka (granica państwa)

Droga S3 na odcinku
w. Bolków - Lubawka (granica państwa)
liczy ok. **31,4 km**.

Realizacja wskazanego odcinka podzielona
została na 2 odrębne zadania:

- **Zadanie III** – w. Bolków -w. Kamienna Góra Płn., dł.~ 16,1 km
- **Zadanie IV** – w. Kamienna Góra Płn.-Lubawka (granica państwa) dł.~ 15,3 km

Wartość Zadań to ponad 2,3 mld zł.

Dofinansowanie z UE wynosi ponad 1,8 mld zł (od Legnicy do Lubawki (gr. państwa)).

Umowa o dofinansowanie dla drogi S3 Legnica (A4) - Lubawka

Umowa o dofinansowanie nr POIS.03.01.00-00-0042/18-00

Projektu „Budowa drogi ekspresowej S3 odc. Legnica – Lubawka”
nr POIS.03.01.00-00-0042/18¹

w ramach działania 3.1.: Rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T
oś priorytetowa III: Rozwój Sieci Drogowej TEN-T i Transportu Multimodalnego

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

Data podpisania umowy:	08 października 2018 r.
Całkowity koszt realizacji Projektu:	3 960 621 965,77 PLN
Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych:	2 224 530 846,55 PLN
Wartość dofinansowania: (85% Wartości wydatków kwalifikowanych)	1 890 851 219,57 PLN

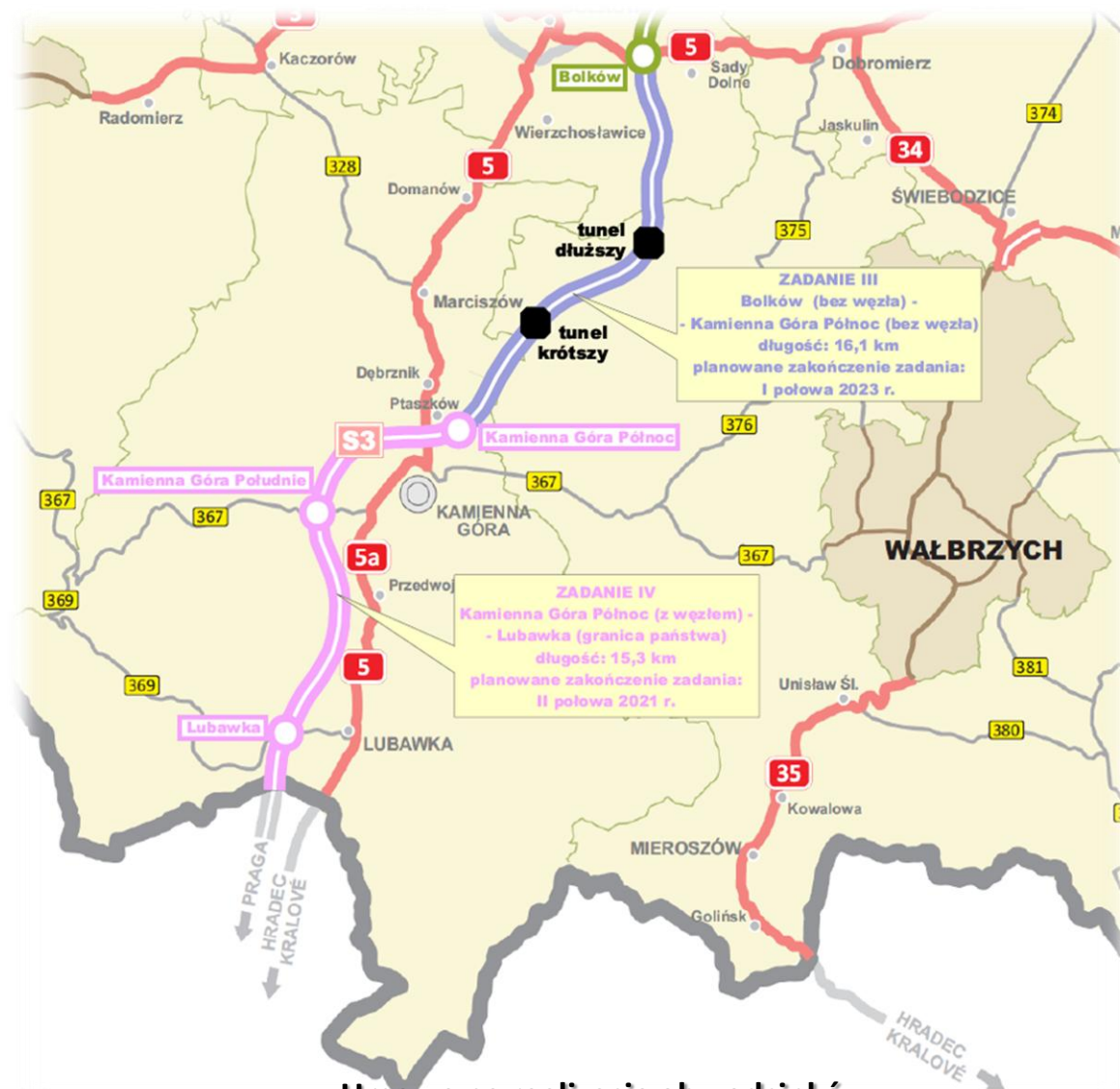
Budowa drogi S3 Bolków (bez węzła) – granica państwa

Długość odcinka:	ok. 31,377 km
Klasa drogi:	S
Prędkość projektowa:	100 km/h
Prędkość miarodajna :	110 km/h
Nośność nawierzchni:	115 kN/oś
Kategoria ruchu:	KR 7;
Przekrój drogowy:	2x2 (przekrój dwujezdniowy)
Szerokość jezdni :	2x3,5 m
Pas dzielący:	wraz z opaskami min. 5,0 m
Pas awaryjny:	2,5 m

Budowa drogi S3 Bolków (bez węzła) – granica państwa

Umowę na realizację obu odcinków
podpisano w dniu 17 października 2018 r

ZADANIE III drogi S3 Bolków – granica państwa
od węzła Bolków (bez węzła) do węzła Kamienna
Góra Północ (bez węzła)

Wykonawca robót:

PORR S.A. (lider)

PORR Bau GmbH (partner)

Wartość umowy : **1 536 856 988,60 PLN** (brutto)

Nadzór inwestorski:

„Drogowa Trasa Średnicowa” S.A. (lider)

INKO CONSULTING Sp. z o.o. (partner)

Wartość umowy : **16 944 615,30 PLN** (brutto)

ZADANIE IV drogi S3 Bolków – granica państwa
od węzła Kamienna Góra Północ (z węzłem) do
granicy państwa

Wykonawca robót:

MOSTY ŁODŹ S.A. (lider)

**Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-
Inżynieryjnego S.A.** (partner)

Wartość umowy : **879 696 969,70 PLN** (brutto)

Zastępczy nadzór inwestorski:

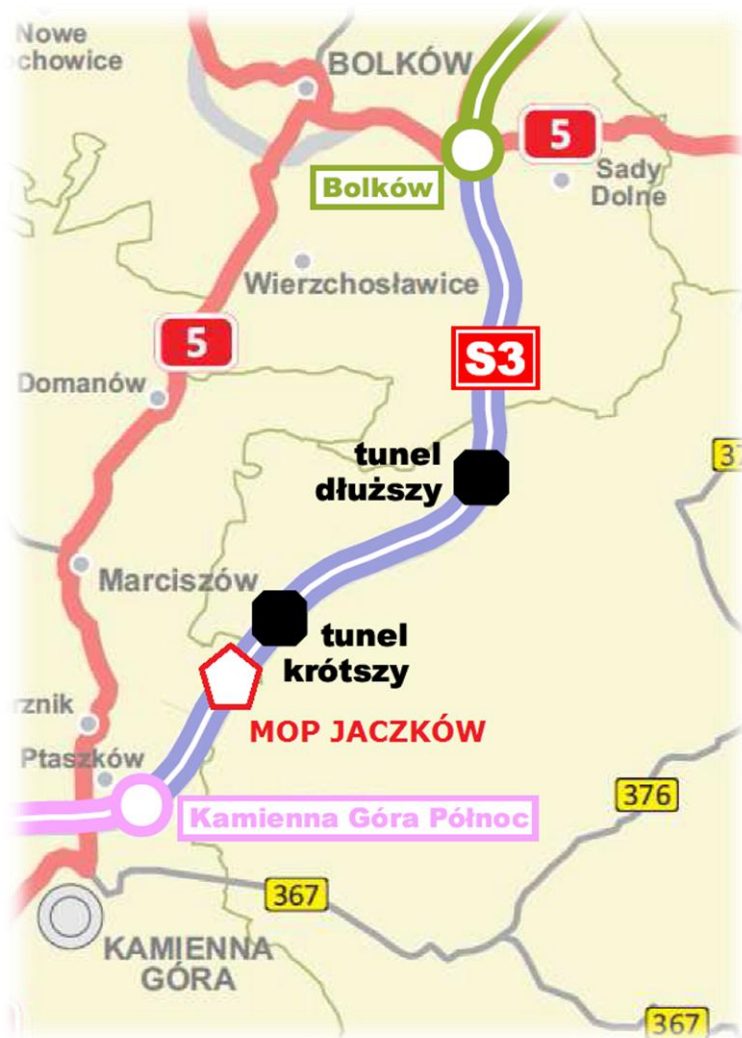
„Drogowa Trasa Średnicowa” S.A. (lider)

INKO CONSULTING Sp. z o.o. (partner)

Wartość umowy : **147 600,00 PLN** (brutto)

ZADANIE III S3 Bolków – granica państwa od węzła Bolków (bez węzła) do węzła Kamienna Góra Północ (bez węzła)

W ramach Zadania III założono wykonanie m.in. :

- Drogi ekspresowej o długości ~ **16,061 km**
- Odcinka drogi ekspresowej bez węzłów
- Miejsc Obsługi Podróżnych (obustronnych) Jaczków II
- Dwukomorowych tuneli drogowych **TS26 oraz TS32**
- Drogowych wiaduktów nad drogą S3 – **4 szt.**
- Drogowych wiaduktów w ciągu drogi S3 – **7 szt.**
- Mostów w ciągu drogi S3 – **1 szt.**
- Przejść gospodarczych – **1 szt.**
- Przejść dla zwierząt – **16 szt.**

Tunele drogowe TS 26 oraz TS 32 w ciągu drogi S3

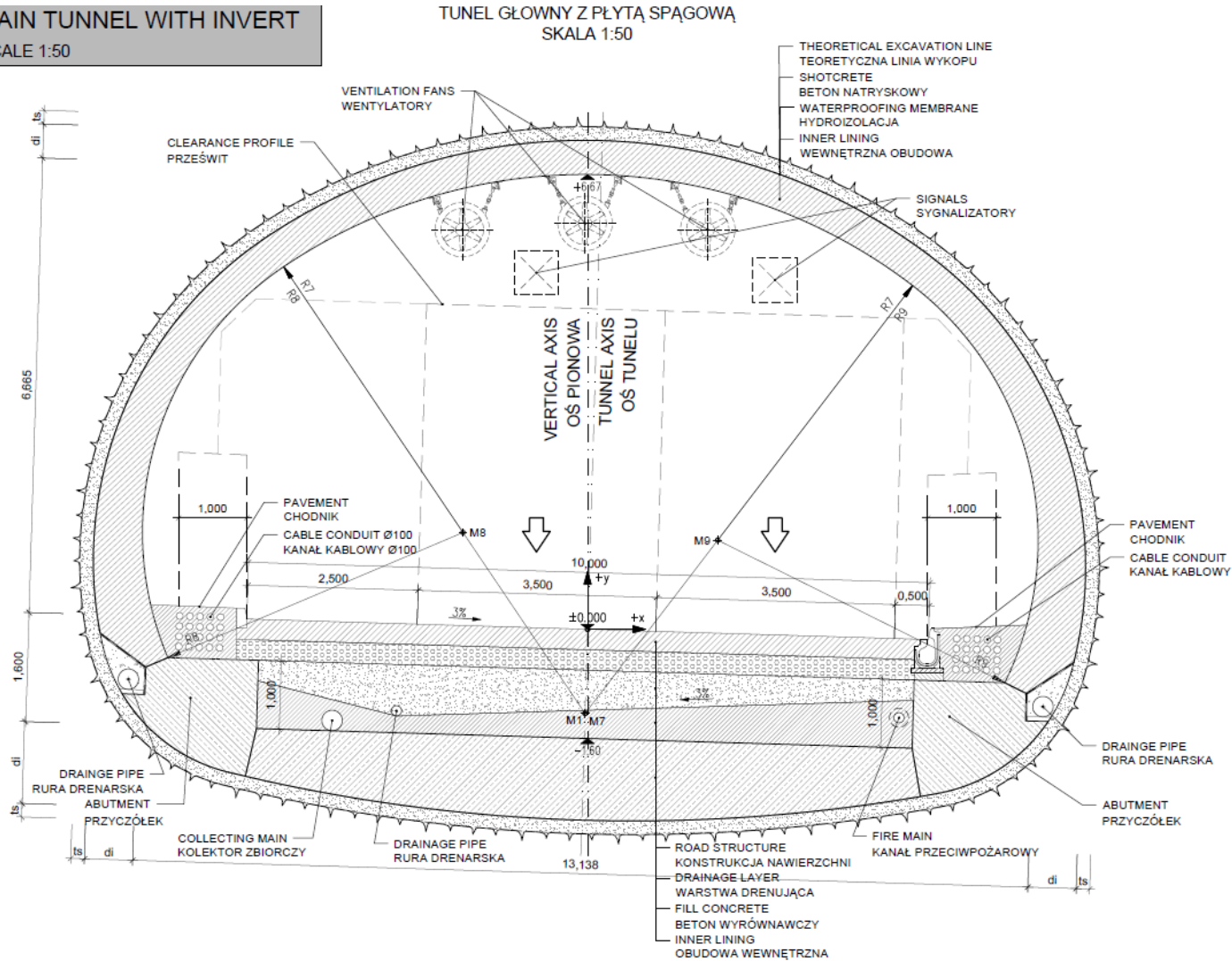
Od km ~ 42+355 do km ~ 44+655 drogi S3,
założono realizację dwukomorowego
tunelu drogowego TS 26 (dł. ~ 2300 m).

Od km ~ 48+690 do km ~ 49+010 drogi S3,
założono realizację dwukomorowego
tunelu drogowego TS 32 (dł. ~ 320 m).

Przewidywany przekrój tuneli drogowych TS26 oraz TS32 w ciągu drogi S3

MAIN TUNNEL WITH INVERT
SCALE 1:50

Przekrój użytkowy: jezdnia 2x3,5m + pas awaryjny 2,5m + opaska 0,5m + chodniki 2 x 1,0m

Wyposażenie tuneli drogowych TS26 i TS32

Zgodnie z zapisami [§ 325a. Systemy monitorowania i kontroli w tunelu](#), *Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie*

1. Tunel o długości **większej niż 3000 m** powinien posiadać centrum kontroli systemów bezpieczeństwa i urządzeń zainstalowanych w tunelu, system monitorowania video i system automatycznie wykrywający zdarzenia drogowe.
2. W jednym centrum kontroli może być prowadzony nadzór nad kilkoma tunelami.

Mimo długości poniżej 3000 m , dla tuneli drogowych TS26 i TS32 przewidziano realizację Centrum Zarządzania Tunelami tzw. CZT, spełniającego rolę centrali kontrolującej i sterującej zainstalowanymi w tunelu systemami: bezpieczeństwa, telewizji przemysłowej oraz aplikacjami automatycznej detekcji zdarzeń drogowych i pożarów.

Jednym z 16 systemów przewidzianych m.in. do kontroli przez CZT ,jest rzadko spotykany system przeciwoślodzeniowy na wjeździe i wyjeździe z tunelu.

Wyposażenie techniczne tunelu drogowego TS26

Odstępstwo od warunków technicznych

Kolejnym z systemów wyposażenia tuneli drogowych TS26 i TS 32 jest **system wentylacji**. Zadaniem systemów wentylacji tuneli jest utrzymanie dopuszczalnego stężenia gazów i pyłów, zapewnienie dobrej widoczności i warunków klimatycznych, oraz w razie wystąpienia pożaru, zapewnienie możliwości sprawnej ewakuacji oraz ugaszenie pożaru.

Zgodnie z zapisami, *Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie*:

§ 290. Wentylacja tunelu

W tunelu, w zależności od jego długości, powinna być przewidziana wentylacja do odprowadzania spalin oraz usuwania dymu i ciepła w przypadku pożaru. (...)

§ 293. Rodzaje wentylacji tuneli drogowych

Wentylacja tuneli drogowych może być wykonana w szczególności jako:

- 1) naturalna,
  - 2) **mechaniczna**:
    - a) wzdłużna,
    - b) poprzeczna,
    - c) mieszana.
- (...)

§ 295. Wentylacja mechaniczna

1. Wentylację mechaniczną, o której mowa w § 293 pkt 2, działającą dzięki wymuszaniu przepływu powietrza wzdłuż lub w poprzek osi tunelu, dopuszcza się, gdy długość tunelu przy wentylacji:

- 1) **wzdłużnej - jest nie większa niż 1000 m,**
- 2) **poprzecznej - jest większa niż 1000 m.**

Tunel drogowy TS26 - odstępstwo od warunków technicznych

dla tunelu TS26 uzyskano odstępstwo od warunków technicznych w zakresie
m.in. ww. § 295. wentylacja mechaniczna ust. 1 .

Tym samym umożliwiono realizację systemu wentylacji mechanicznej wzdłużnej dla tunelu o długości przekraczającej 1000 m.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
IF-AB.021.15589.2012.ES2

Wrocław, dnia 5 maja 2012 r.

POSTANOWIENIE Nr 04 /12

Na podstawie art. 9 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.), w związku z art. 80 ust. 1 pkt 2 i art. 82 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane oraz art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.), w wyniku złożonego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu wniosku, uzupełnionego pismem z dnia 12 kwietnia 2012 r., o odstępstwo od wymagań zawartych w § 322 ust. 1, § 295 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 63, poz. 735) dla budowy tunelu TS 26 w ciągu drogi ekspresowej S-3 w miejscowości Stare Bogaczowice, realizowanego w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa drogi S-3 Legnica (A4) – Lubawka, mając na uwadze istniejące uwarunkowania:

- kategorię i klasę techniczną drogi-krajowa „S”
- projektowane długości nawy tunelu drogowego:
  - ✓ zachodniej (TS-26.1, jezdnia w kierunku Lubawki) – 2 273 m,
  - ✓ wschodniej (TS-26.2, jezdnia w kierunku Legnicy) – 2300 m,
- proponowane rozwiązania projektowe są zgodne z wymaganiami Dyrektywy 2004/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych wymagań bezpieczeństwa dla tuneli w transeuropejskiej sieci drogowej,
- odstępstwo od § 322 ust.1 będzie polegało na rezygnacji z wyposażenia projektowanego tunelu w nisze ratunkowe rozmieszczone mijankowo na przeciwległych ścianach,
- tunel zostanie wyposażony w nisze sygnalizacyjne (ratunkowe), rozmieszczone naprzemiennie co ok. 75 m, które umożliwią wezwanie służb ratunkowych ,
- ponadto projektuje się wykonanie 14 poprzecznych przejść ewakuacyjnych pomiędzy komorami tunelu w odstępstwach co ok. 150 m oraz połączenia umożliwiające o przejazd służb ratowniczych w połowie długości tunelu,
- odstępstwo od § 295 ust. 1 pkt 1 będzie polegało na dopuszczeniu zastosowania wentylacji mechanicznej wzdłużnej dla tunelu, którego długość przekracza 1 000 m,
- odstępstwo od § 295 ust. 2 pkt 1 lit. b będzie polegało na odmiennym pogrupowaniu wentylatorów umieszczonych wzdłuż stropu tunelu,
- w zakresie wentylacji pożarowej planuje się wykonanie:
  - ✓ dla nawy zachodniej: 6 grup wentylatorów rewersyjnych po 3 sztuki w grupie zlokalizowane w odstępach co 148 m począwszy od portalu południowego,
  - ✓ dla nawy wschodniej: 8 grup wentylatorów rewersyjnych po 3 sztuki w grupie, zlokalizowane w odstępach co 151 m począwszy od portalu północnego,

- odstępstwo od § 295 ust. 1 pkt 1 będzie polegało na dopuszczeniu zastosowania wentylacji mechanicznej wzdłużnej dla tunelu, którego długość przekracza 1 000 m,

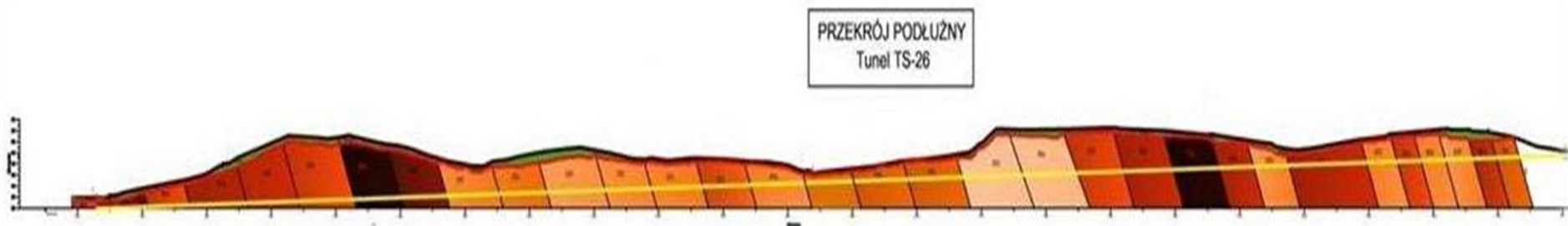
- odstępstwo od § 295 ust. 2 pkt 1 lit. b będzie polegało na odmiennym pogrupowaniu wentylatorów umieszczonych wzdłuż stropu tunelu,

Na etapie prac przygotowawczych wykonano analizę zagrożeń związanych ze strefami i nieciągłości maszywu skalnego na odcinkach tuneli drogowych

TS-32 I TS-26

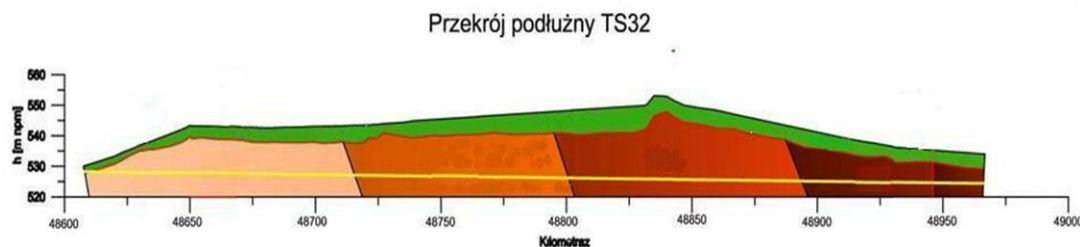
max. naziom – ok. 55 m

min. naziom – ok. 10 m

min. naziom - poniżej pkt. 0

max. naziom – ok. 18 m

Przeprowadzona na podstawie wykonanych badań ocena jakości maszywu skalnego wskazuje na obecność licznych stref zdegradowanych (spękań i nieciągłości) w jego obrębie. Strefy te stanowią istotne zagrożenie dla maszywu skalnego, zmniejszając jego ogólną wytrzymałość oraz wpływając na dużą anizotropię jego właściwości.

Warunki geologiczne dla tuneli drogowych TS26 i TS32

Prace wiertnicze

W ramach badań geologiczno – inżynierskich, wykonano:

- dla TS26 - 43 odwierty o głębokości od 11 m do 70 m, łączny metraż odwiertów 1620 mb;
- dla TS32 - 8 odwiertów o głębokości od 15 m do 35 m, łączny metraż odwiertów 182 mb.

Próbki z fragmentem rdzenia wiertniczego: otwór 44/TS-26

Głębokość 9,0 – 12,4 – mułowiec

Głębokość 12,4 – 15,0 – zlepieniec

Strefa zdegradowana w obrębie warstwy zlepieńca

Próbki z fragmentem rdzenia wiertniczego: otwór 1/TS-32

Głębokość 13,0 – 15,0 – mułowiec

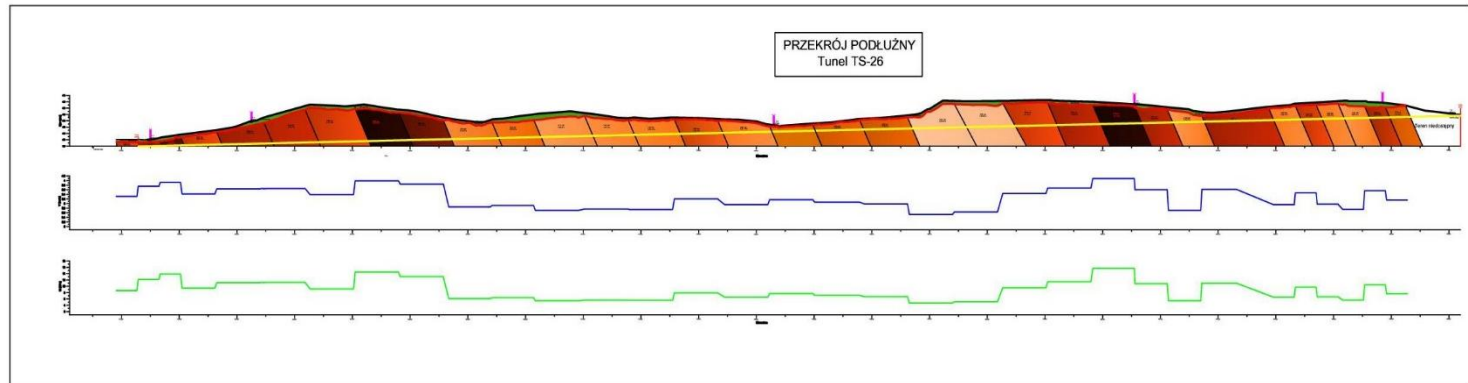
Głębokość 15,0 – 16,0 – zlepieniec

Skąta silnie spękana ze śladami przepływu wody
w spękaniach

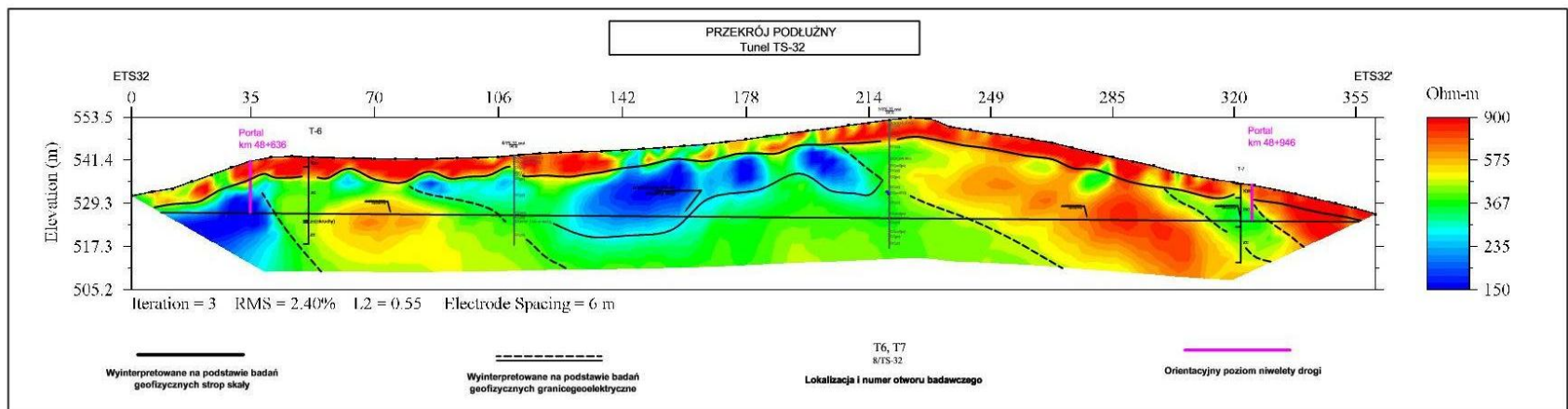

Badania geofizyczne dla tuneli drogowych TS26 i TS32

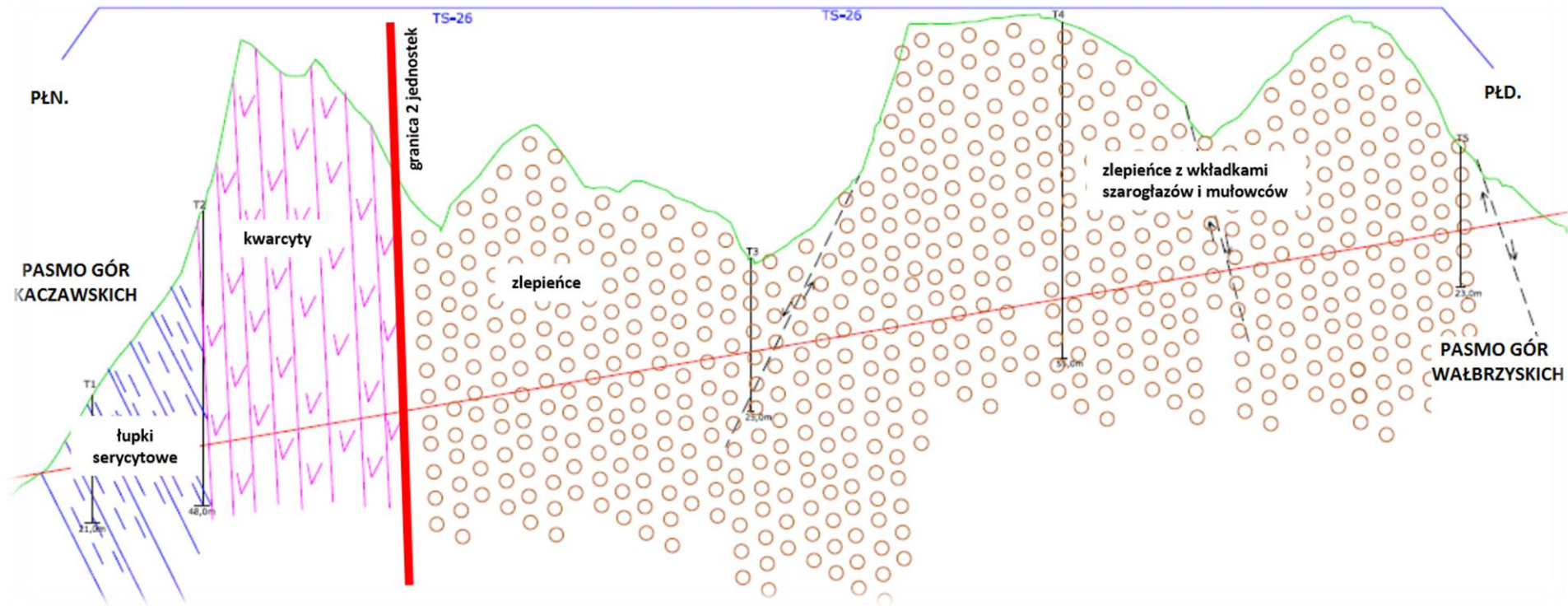
Dla określenia głębokości stropu litej skały oraz odwzorowania jakości i fizycznych właściwości górotworu zastosowano metodykę sondowań refrakcyjnych. Badania wykonano wzdłuż dwóch odcinków drogi ekspresowej S-3, w rejonie projektowanych tuneli TS 26 i TS 32.

Wyniki badań sejsmicznych i elektrooporowych potwierdzają i uściślają położenie granic kontaktu formacji skalnych występujących w badanym rejonie. Ponadto badania sejsmiczne wskazują na obecność wzdłuż płaszczyzny przekroju geofizycznego stref osłabień, które łączyć można ze strefami występowania zjawisk tektonicznych.

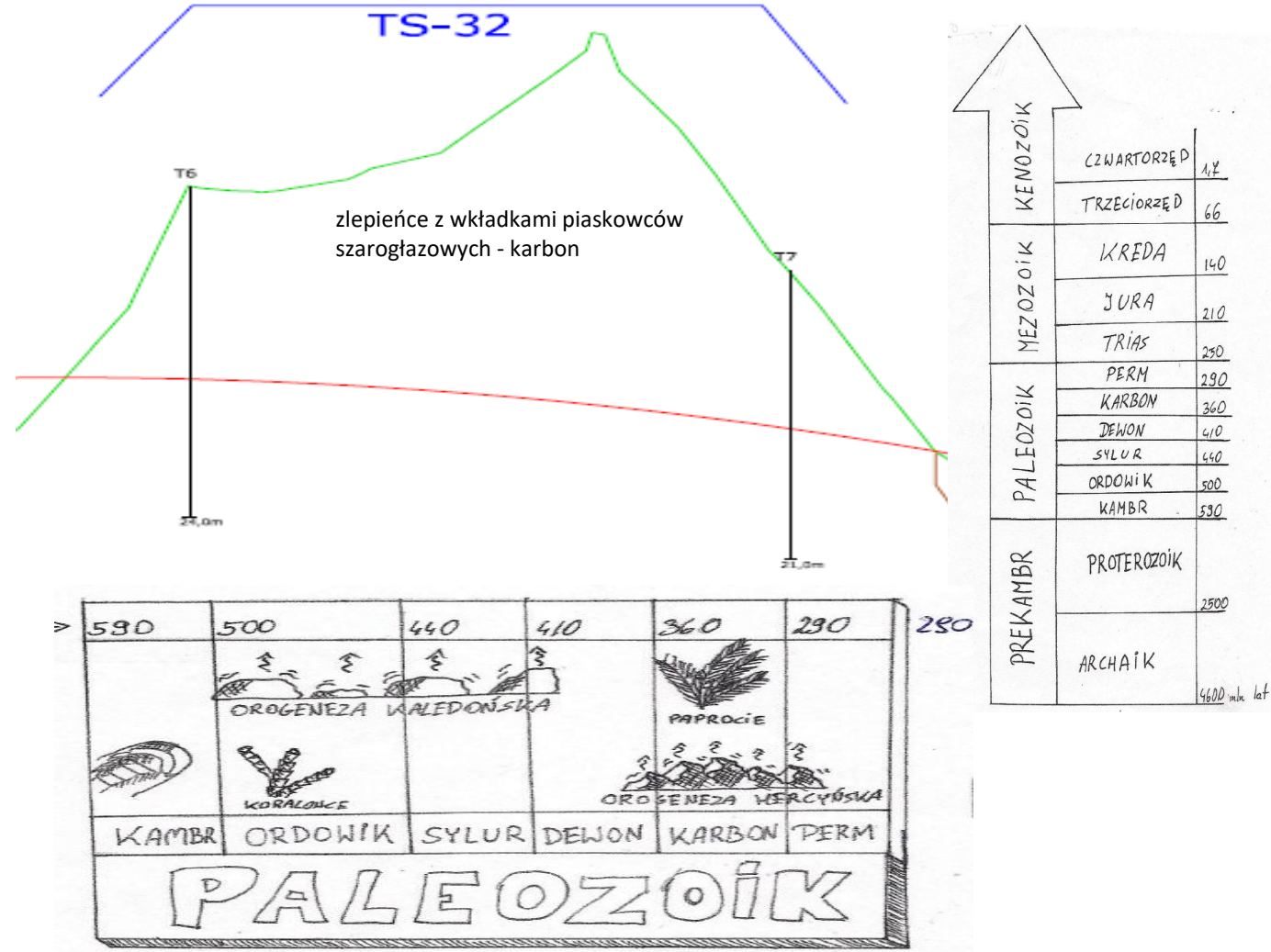
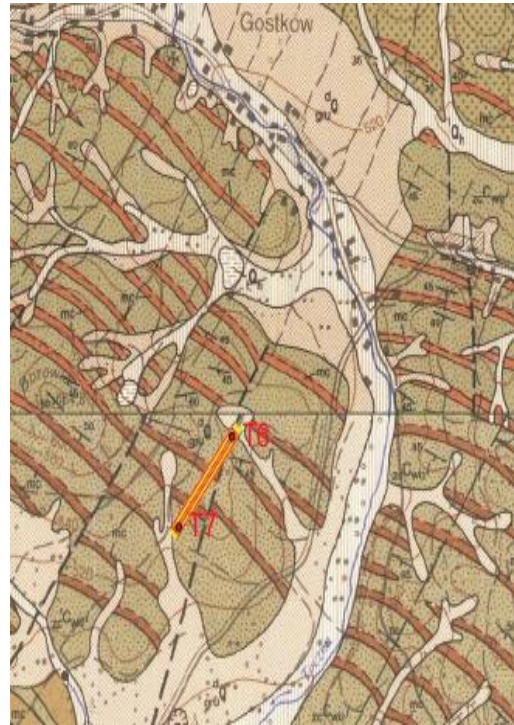

Warunki geologiczne dla tunelu drogowego TS26

Tunel **TS-26** jest zlokalizowany w obrębie dwóch jednostek geologicznych. Niecka śródsudecka od południa (zbudowana z dolnokarbońskich zlepieńców polimiktycznych i piaskowców z przewarstwieniami mułowców) i od północy fragment kompleksu kaczawskiego (jednostki Cieszowa). Granica między obiema jednostkami biegnie równoleżnikowo, w połowie drogi między Starymi Bogaczowicami a Sadami Górnymi. Planowany tunel zlokalizowany jest w obszarze licznych dyslokacji tektonicznych. Część z nich należy do najważniejszych tego typu struktur w Sudetach. W obrębie kompleksów geologicznych o intensywnej tektonice, miąższość pokrywy zwietrzelinowej może być bardzo duża, której towarzyszy intensywna penetracja wód gruntowych. Będzie to duże wyzwanie na etapie realizacji konstrukcji tunelu.

Warunki geologiczne dla tunelu drogowego TS 32

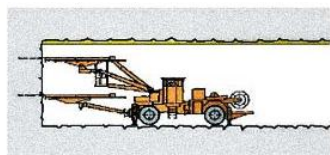

Tunel TS-32 jest zlokalizowany w obrębie jednej jednostki geologicznej. Jest to niecka śródsudecka, zbudowana z dolnokarbońskich zlepieńców polimiktycznych i piaskowców z przewarstwieniami mułowców. Górotwór charakteryzuje się prostą budową tektoniczną.

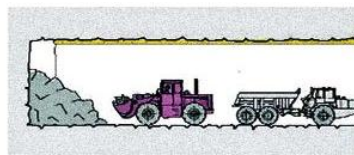

NATM – przewidywana metoda drążenia tunelu drogowego TS26

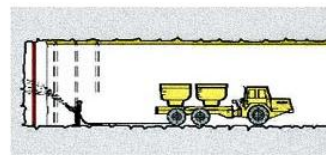
Tunel na przeważającej długości, zakłada się wykonać klasyczną metodą górniczą z zastosowaniem zasad **NATM** tj. **Nowej Austriackiej Metody Budowy Tuneli**, w myśl których górotwór stanowi element konstrukcji nośnej tunelu, przy czym jego ciśnienie po powstaniu wyłomu ma zostać obniżone przez wykonanie obudowy wstępnej, będącej jedynie tymczasową powłoką zabezpieczającą, umożliwiającą jednak odkształcenia i przesunięcia górotworu. Odkształcenia górotworu należy dopuścić w pewnych granicach czasowych i wykorzystać do wykonania obudowy ostatecznej. Obudowa wstępna zostanie wykonana z użyciem obudowy ze stalowych łuków, zbrojonego betonu natryskowego i kotew.

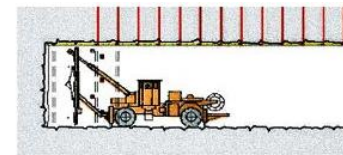
Excavating

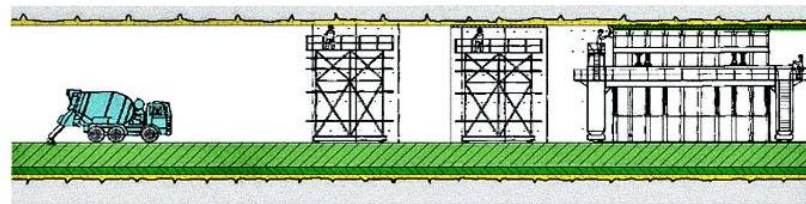
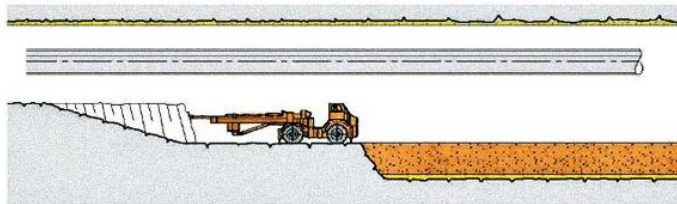
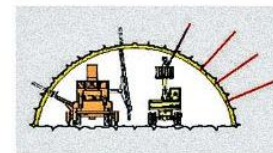
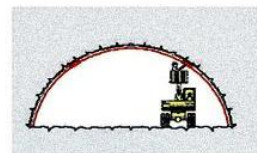
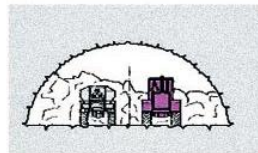
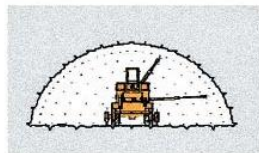
Mucking

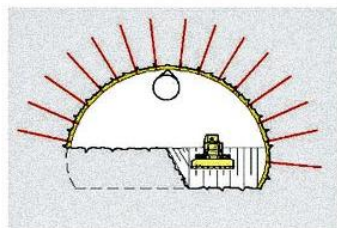
Installing Lattice Girders

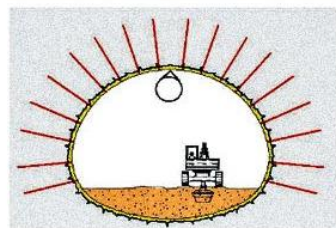
Rockbolting

Waterproofing Reinforcement Formwork

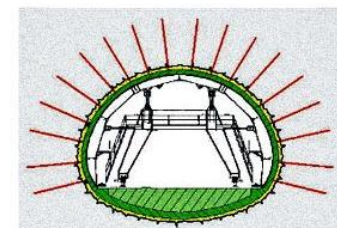
Bench Excavation

Invert Excavation
Shotcrete Arch in invert

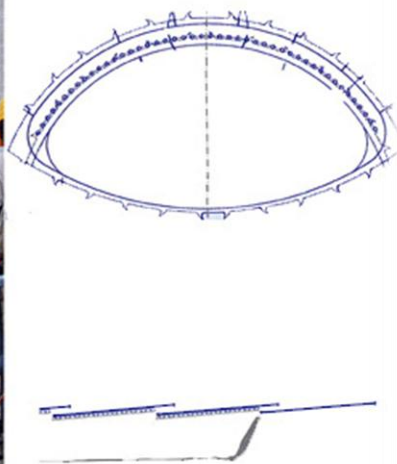
Invert Concreting

Final Lining CIP Concrete

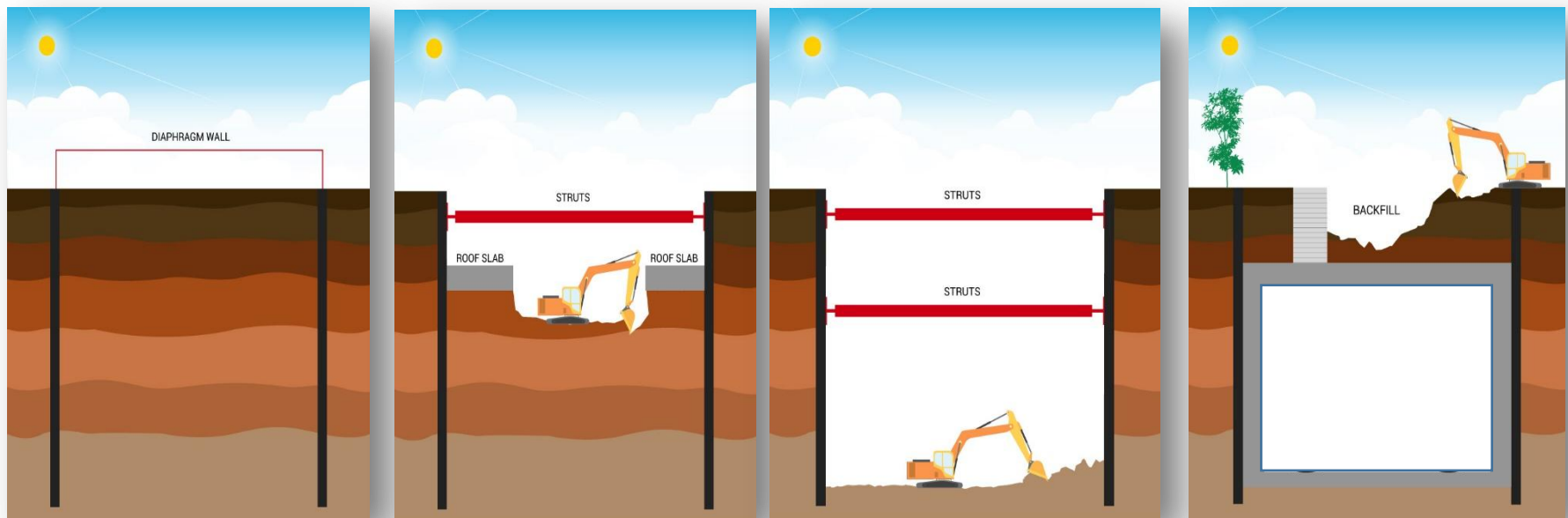

NATM – przewidywana metoda drążenia tunelu drogowego TS26

Metoda odkrywkowa CUT & COVER – przewidywana metoda drążenia tunelu drogowego TS32 oraz na fragmencie TS26

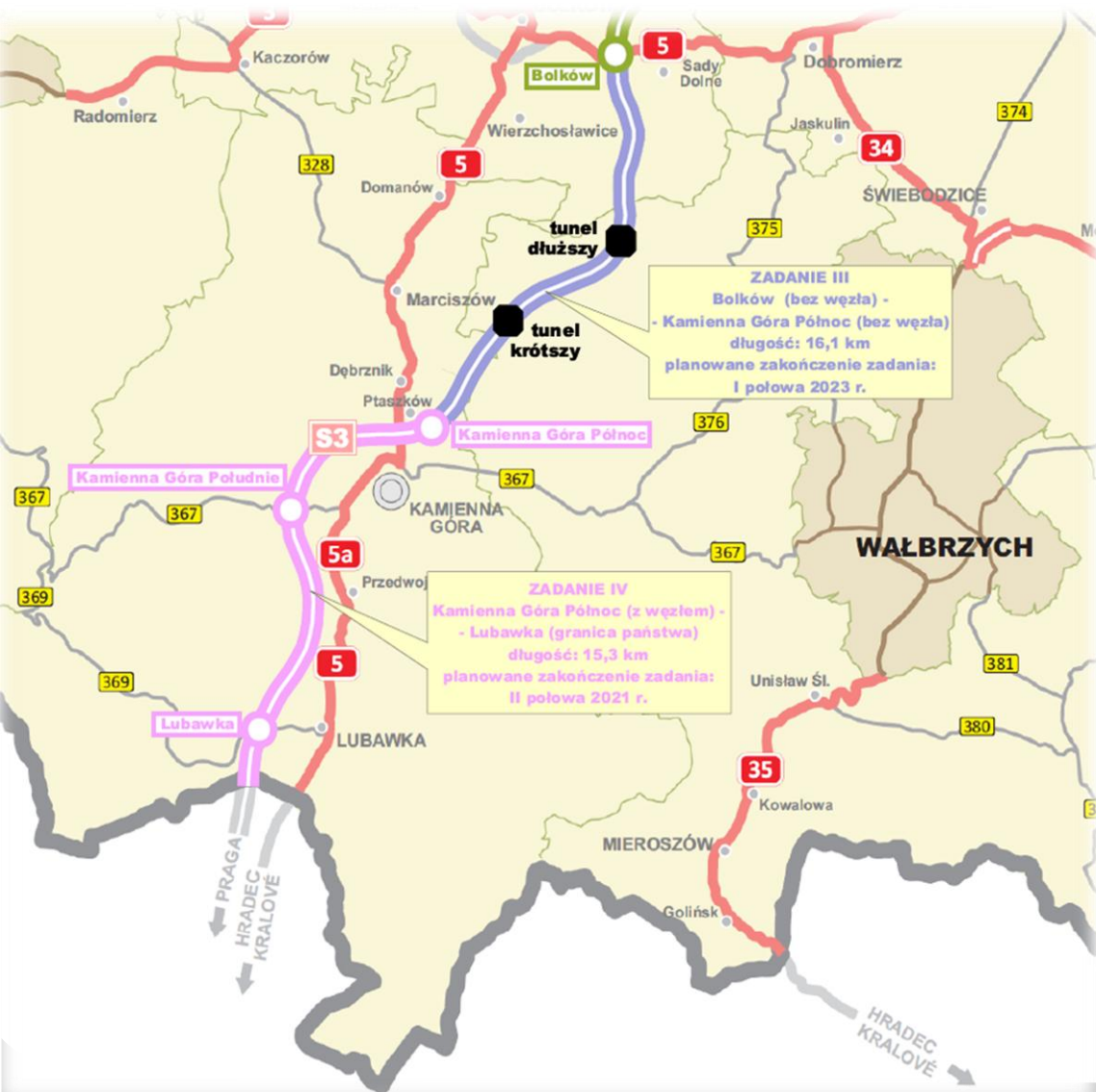
W ramach wskazanej metody wykonuje się otwarty wykop. Metoda jest odpowiednia dla płytkich tuneli. W celu podparcia gruntu wykonuje się tymczasowe lub docelowe ściany oporowe. Obudowa zasadnicza tunelu zostanie wykonana tradycyjną metodą żelbetową – ściany i strop. Na koniec, przy użyciu odpowiedniej zasyпки, obudowa zostaje zasypana i uszczelniona.

ZADANIE IV S3 Bolków – granica państwa

od węzła Kamienna Góra Północ (z węzłem) do granicy państwa

W ramach Zadania IV założono wykonanie m.in.:

- Drogi ekspresowej o długości ~ 15,316 km
- Węzły drogowe – 3 szt.
- Drogowe wiadukty nad droga S3 – 5 szt.
- Drogowe wiadukty w ciągu drogi S3 – 3 szt.
- Estakady długości pow. 500m – 6 szt.
- Mosty w ciągu drogi S3 – 3 szt.
- Przejścia gospodarcze – 3 szt.
- Przepusty - 27 szt.
- Przejścia dla zwierząt – 16 szt.

Zadanie IV S3- w. Kamienna Góra Płn.- granica państwa

W ciągu drogi ekspresowej S3 na Zadaniu IV, przewiduje się wykonanie **6** estakad drogowych. Łączna długość wskazanych obiektów to **4 253 m**, co stanowi około **28 %** długości całego Zadania IV.

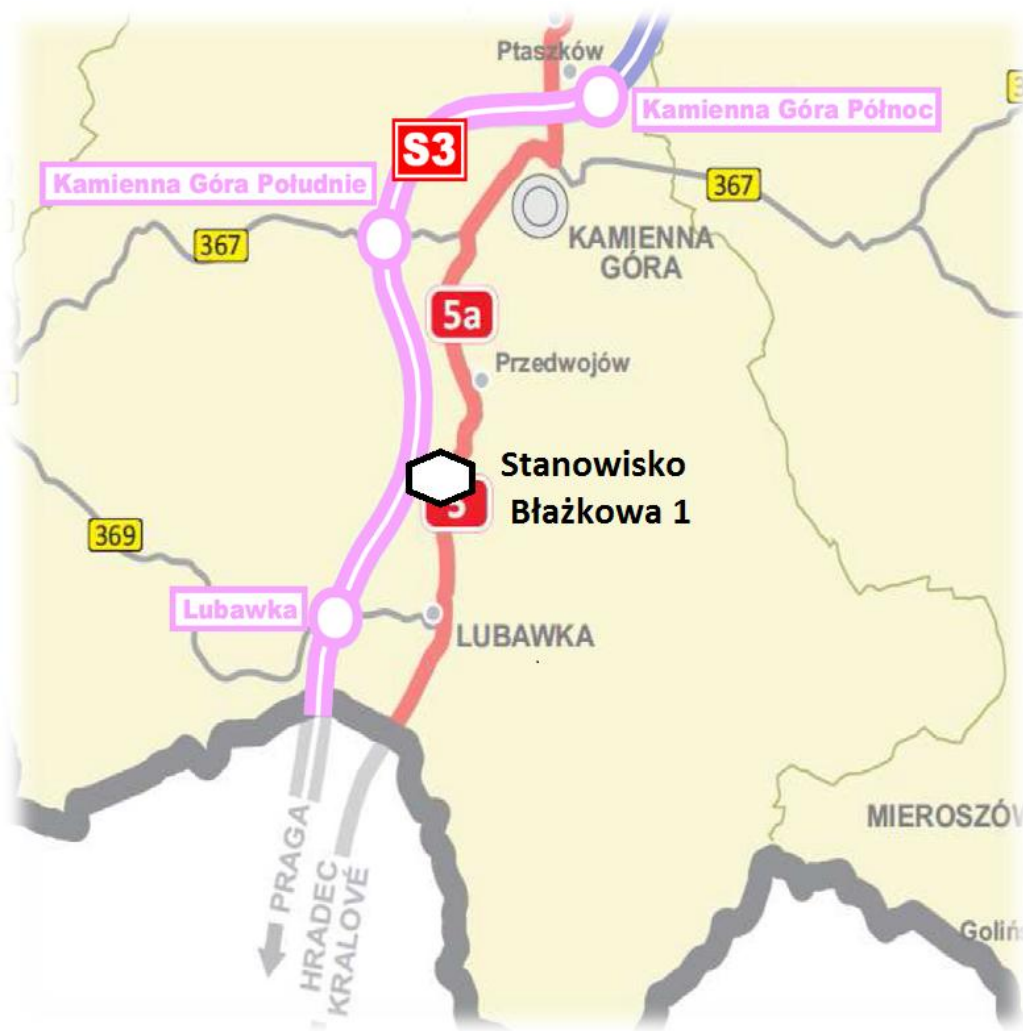
Zadanie IV S3- w. Kamienna Góra Płn.- granica państwa

Na Zadaniu IV przewidziano również realizację trzech węzłów drogowych:
Kamienna Góra Północ, Kamienna Góra Południe oraz Lubawka

Badania archeologiczne

Stanowisko Błażkowa 1 – kopalnia kruszcu

- datowana na późne średniowiecze (XIII-XV w.). W kompleksie leśnym zachowały się szyby o średnicy 5-15 m, hałdy oraz urządzenia płuczkarskie, odkryte w czasie badań powierzchniowych AZP w 1989r.
- W czasie badań powierzchniowych przeprowadzonych w 2013r. stwierdzono, że zasięg kopalni jest większy – ciągnie się ona w kierunku wschodnim, gdzie jej relikty są jednak mniej wyraźne ze względu na prowadzoną w na tym obszarze działalność rolniczą.

Inwestycje w przygotowaniu - Autostrada A4

Autostrada A4 prowadzi z zachodu na wschód Europy przez południową Polskę.

Na terenie Polski przebiega od granicy z Niemcami w Jędrzychowicach k. Zgorzelca Legnicy, Wrocławia, Opola, Gliwic, Katowic, Krakowa, Tarnowa, Dębicy, Rzeszowa, Jarosławia, Przemyśla, do przejścia granicznego na Ukrainę Korczowa-Krakowiec.

Należy do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego sieci TEN-T oraz jest częścią drogi międzynarodowej E40 o długości **8500 km** (przebiega przez Belgię, Francję, Niemcy, Polskę, Ukrainę, Rosję i Kazachstan) i E462 na odcinku Mysłowice-Balice.

Dolnośląski odcinek A4 Wrocław-Krzyżowa

A4 to najdłuższa autostrada w Polsce o długości ok. 672 km.

Autostrada A4 w województwie dolnośląskim to najstarszy odcinek autostradowy w Polsce. Wybudowany został w latach 30. XX wieku. Od Wrocławia do Krzyżowej liczy ok. **105 km** długości.

Autostrada A4 na odcinku od Wrocławia do Krzyżowej nie spełnia w pełnym zakresie warunków technicznych przewidzianych dla autostrad:

- w szczególności nie posiada pasa awaryjnego (pas awaryjny występuje tylko na krótkich odcinkach),
- geometria węzłów w wielu przypadkach nie jest dostosowana do standardów autostradowych.
- brakuje Miejsc Obsługi Podróżnych,
- z roku na rok wzrasta natężenie ruchu, które momentami dochodzi do 100 tys. pojazdów na dobę. Podczas wypadków, kolizji lub awarii tworzą się wielokilometrowe zatory drogowe.

Dolnośląski odcinek A4 Wrocław-Krzyżowa – prace przygotowawcze

- **17 grudnia 2018 r.** - GDDKiA ogłosiła przetarg na opracowanie studium korytarzowego wraz z analizą techniczno-ekonomiczno-logistyczną rozbudowy lub budowy autostrady A4 pomiędzy Wrocławiem i Krzyżową.

Zadaniem projektantów będzie przeanalizowanie możliwych wariantów kompleksowych działań, mających na celu poprawę sytuacji w zakresie bezpieczeństwa, przepustowości i funkcjonalności dolnośląskiego odcinka autostrady A4.

- **22 stycznia 2019 r.** – planowany termin składania ofert
- **Druga połowa kwietnia 2019 r.** – planowany termin podpisania umowy z Wykonawcą. Wykonawca na realizację dokumentacji będzie miał **270 dni**.

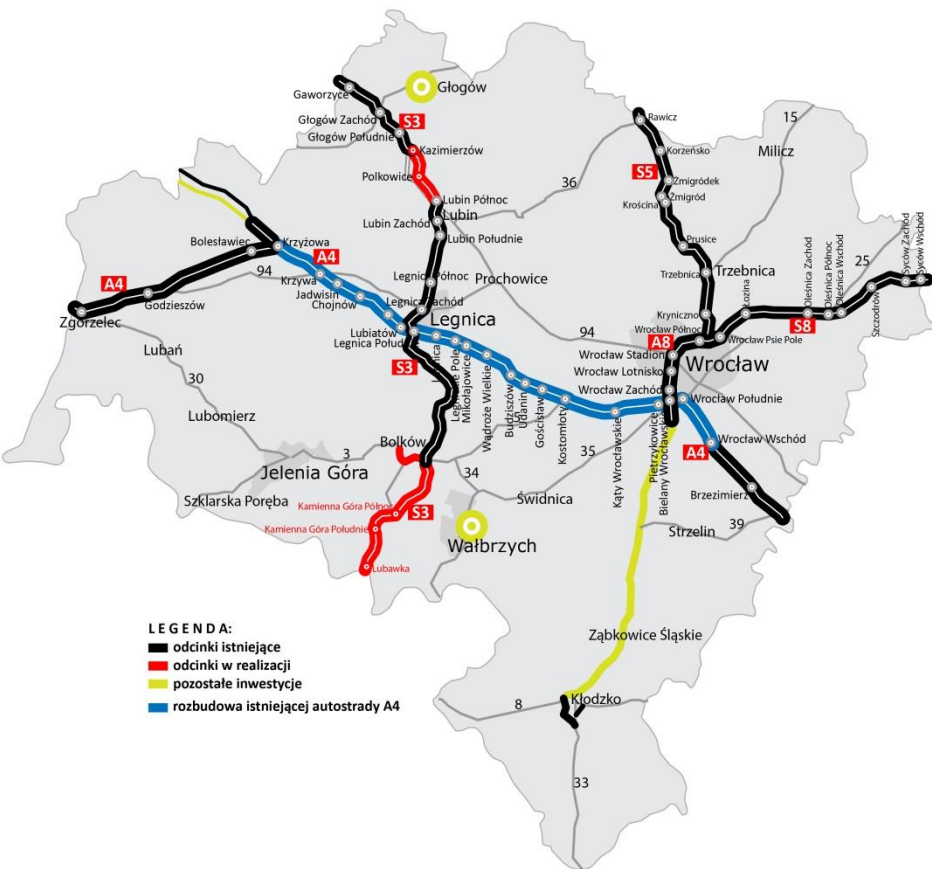
Autostrada A4 - Analiza techniczno-ekonomiczno-logistyczna

Przeanalizowane zostaną minimum trzy warianty rozwiązań:

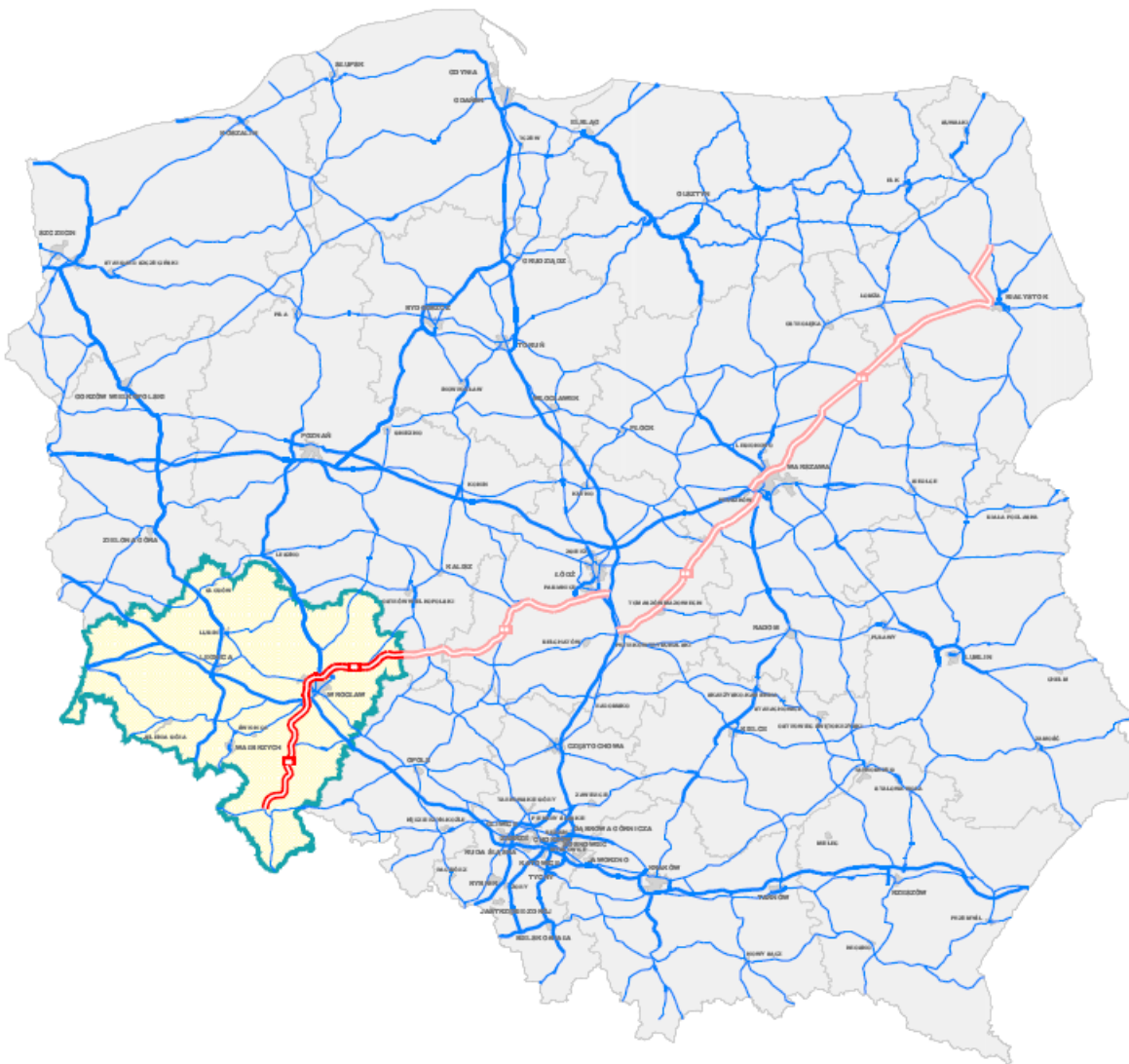
Wariant 1 – Rozbudowa istniejącej autostrady A4 w następujący sposób: budowa jednej jezdni (3 pasy ruchu + pas awaryjny) równoległe do istniejącej A4, po wcześniejszej przebudowie węzłów i budowie nowych obiektów inżynierskich, następnie przełożenie ruchu na wybudowaną nitkę, rozbiórka starej nawierzchni i budowa drugiej nitki (3 pasy ruchu + pas awaryjny);

Wariant 2 – budowa A4 w nowym korytarzu przebiegającym stroną południową od np. węzła Wrocław Wschód do węzła z istniejącą A4 np. na wysokości Legnicy (z uwzględnieniem budowanej S3) i rozbudowa A4 po śladzie na odc. Legnica – Krzyżowa (zgodnie z wariantem 1). Na istniejącym ciągu A4 (na długości odcinka, który byłby zastąpiony nowym przebiegiem) przeanalizowanie wyburzenia obiektów inżynierskich i budowa skrzyżowań jednopoziomowych;

Wariant 3 – budowa A4 w nowym korytarzu przebiegającym stroną południową od np. węzła Wrocław Wschód do węzła Krzyżowa, a na istniejącym ciągu A4 przeanalizowanie wyburzenia obiektów inżynierskich i budowa skrzyżowań jednopoziomowych

Droga ekspresowa S8

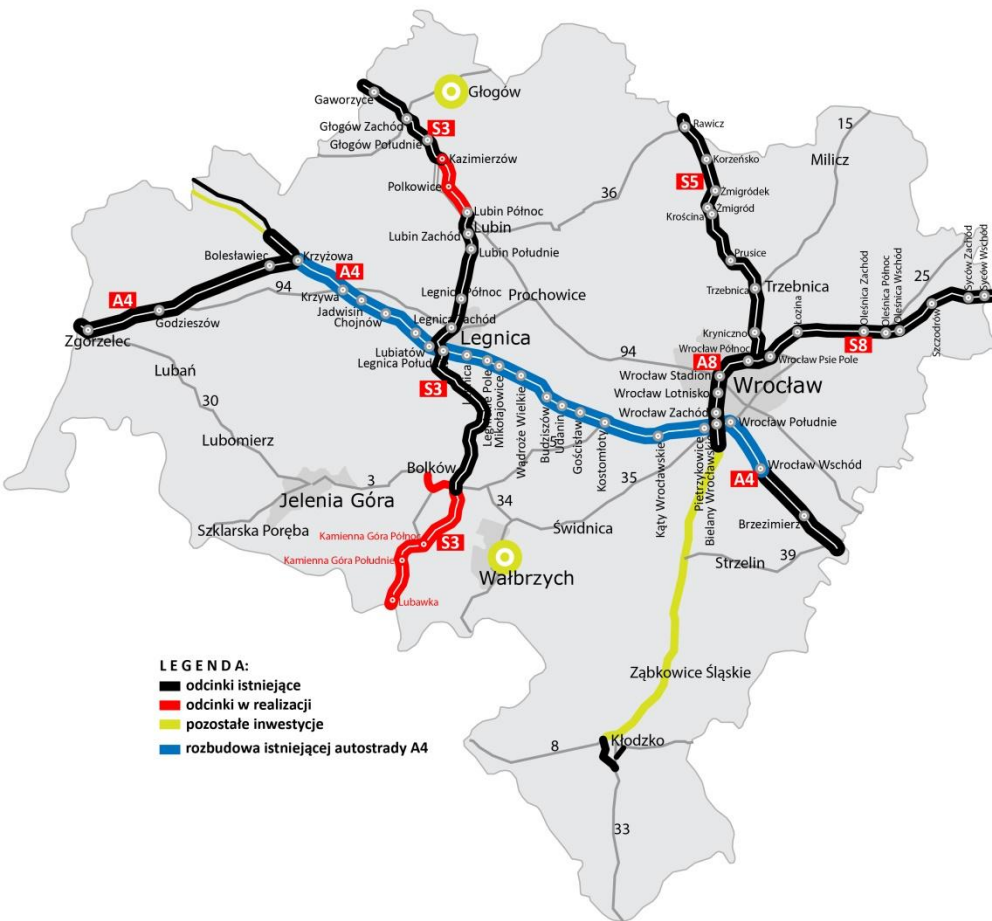
Droga ekspresowa S8 –przebiegająca od Wrocławia do Białegostoku liczy obecnie ponad **500 km** długości. Łączy aglomeracje: wrocławską, łódzką, warszawską i białostocką. Trasa na odcinku Wrocław – Ostrów Mazowiecki stanowi polską część trasy E67, natomiast odcinek Warszawa-Ostrów Mazowiecki to polski odcinek trasy Via Baltica.

S8 na Dolnym Śląsku liczy ponad **59 km** i prowadzi od Wrocławia do Sycowa a także stanowi element Autostradowej Obwodnicy Wrocławia, łącząc okolice Magnic z węzłem Wrocław Południe.

Rozbudowa DK8 na odcinku Wrocław-Kłodzko

Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowe dla rozbudowy DK8 do parametrów klasy S na odcinku Wrocław-Kłodzko

- W dniu 29 grudnia 2016 r. GDDKiA podpisała umowę z wykonawcą Halcrow Group na opracowanie Studium Korytarzowego, Studium Techniczno-ekonomiczno-środowiskowej, Koncepcji Programowej oraz dostosowania Programu Funkcjonalno-użytkowego (PFU)
- W dniu 8 września 2018 r. został podpisany Aneks do Programu Inwestycji zmieniający koncepcję rozbudowy DK8 z drogi klasy GP 2+2 i 2+1 na drogę klasy S
- III kwartał 2020 – planowany ostateczny odbiór dokumentacji

STEŚ dla rozbudowy DK8 do parametrów drogi klasy S

Wykonawca analizuje 3 główne warianty rozbudowy DK8. W zależności od wariantu przewidziana jest budowa tuneli przez Góry Bardzkie.

W zależności od wariantu tunele mogą mieć długość 200-300 m.

STEŚ dla rozbudowy DK8 do parametrów drogi klasy S

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie z późniejszymi zmianami

- Wentylacja tuneli będzie wykonana jako naturalna, działająca dzięki różnicy ciśnień między głowicami tunelu oraz w wyniku ruchu pojazdów,
- Pochylenie niwelety jezdni nie przekroczy 3%,
- Konstrukcja tunelu będzie posiadać odporność ogniową w zakresie nośności ogniowej (R) nie niższą niż R 240,
- Dla tunelu nie jest wymagane instalowanie punktów alarmowych (nie przekracza 500m długości), jednak zalecane jest ich zamontowanie przy portalach gdzie powinny się znajdować zatoczki postojowe,
- Dla tunelu nie jest wymagana budowa wyjścia awaryjnego i nie jest również zalecana. Zatoczki postojowe przed wjazdem to każdej z nitek posłużą do bezpiecznego zatrzymania samochodu przed tunelem jak również do parkowania w celu przeprowadzenia kontroli okresowych.
- Dla tunelu nie jest wymagane instalowanie hydrantów zewnętrznych nadziemnych,
- Tunel powinien posiadać kanalizację deszczową umożliwiającą szybkie przejęcie cieczy łatwopalnych i trujących z uszkodzonych zbiorników służących do przewozu towarów niebezpiecznych i odprowadzenie ich do specjalnych zbiorników umieszczonych poza obiektem,
- Dla tunelu nie jest wymagane posiadanie zatok awaryjnych,
- Tunel będzie miał zainstalowaną instalację oświetlenia o zmiennym natężeniu i trybie pracy dzień/noc.

Dziękuję za uwagę

Lidia Markowska

Dyrektor Oddziału
GDDKiA Wrocław

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
ul. Powstańców Śląskich 186
53-139 Wrocław
tel. 71 33 47 300

e-mail: sekretariat.wroclaw@gddkia.gov.pl

www.gddkia.gov.pl

www.facebook.com

www.twitter.com/gddkia

